

**ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ**

ΤΜΗΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

σε συνεργασία με το

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

«ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ»

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΔΙΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ:
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΣΤΙΣ Τ.Π.Ε. ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ – ΨΥΧΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

**«Η υποστήριξη των μαθητών/τριών με ειδικές εκπαιδευτικές
ανάγκες με την αξιοποίηση των ΤΠΕ»**

Σταυρούλα Φούκα, Α.Μ :541

Μεταπτυχιακή διατριβή που υποβάλλεται στην τριμελή επιτροπή για την απόκτηση του μεταπτυχιακού τίτλου του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Εξειδίκευσης του Τ.Ε.Φ. – Δ.Π.Θ. σε συνεργασία με το Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. Δημόκριτος – Ινστιτούτο Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών με τίτλο: «Εξειδίκευση στις Τ.Π.Ε. και Ειδική Αγωγή – Ψυχοπαιδαγωγική της Ένταξης»

Εγκεκριμένο από την τριμελή επιτροπή:

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια:

ΔΡ. ΖΑΧΑΡΟΥΛΑ ΤΑΒΟΥΛΑΡΗ,

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗ ΕΡΕΥΝΗΤΡΙΑ Ι.Π.Τ. - Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. "ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ"

2^ο Μέλος:

ΔΡ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΛΟΥΚΕΡΗΣ, ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΗΣ

Ι.Π.Τ. - Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. "ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ"

3^ο Μέλος

ΔΡ. ΖΩΗ ΚΑΡΑΜΠΑΤΖΑΚΗ, ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗ ΕΡΕΥΝΗΤΡΙΑ

Ι.Π.Τ. - Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. "ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ"

Αθήνα ,2024

Περίληψη

Η παρούσα μεταπτυχιακή διατριβή πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του Μεταπτυχιακού Προγράμματος « Εξειδίκευση στις Τ.Π.Ε και Ειδική Αγωγή-Ψυχοπαιδαγωγική της Ένταξης». Σκοπός της είναι να διερευνήσει την αποτελεσματικότητα της αξιοποίησης των ΤΠΕ στη διδασκαλία των μαθητών και μαθητριών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για την εκπόνηση της συγκεκριμένης μεταπτυχιακής εργασίας είναι η Βιβλιογραφική Ανασκόπηση. Για την υλοποίηση της έρευνας μελετήθηκαν 14 έρευνες από έγκυρες επιστημονικές πηγές που πληρούσαν συγκεκριμένα κριτήρια προκειμένου να απαντηθούν τα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν. Τα αποτελέσματα των ερευνών απέδειξαν ότι όντως η αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην εκπαιδευτική διαδικασία διευκολύνουν και κάνουν πιο αποτελεσματική τη διδασκαλία των μαθητών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες. Επίσης, συμβάλλουν σημαντικά στην πρόοδο αλλά και στη μείωση των μη επιθυμητών συμπεριφορών που εκδηλώνονται και επηρεάζουν θετικά την συνολική εικόνα των εν λόγω μαθητών. Τέλος, μέσα από τη συζήτηση κρίνεται επιτακτική η ανάγκη να εμπλουτιστούν τα Προγράμματα Σπουδών με λογισμικά και ψηφιακές εφαρμογές όπως και να εξοικειωθούν οι εκπαιδευτικοί στη χρήση τους προκειμένου να επωφεληθούν τόσο οι ίδιοι όσο και οι μαθητές τους από την αξιοποίηση των Νέων Τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία. Τα σχολεία και οι τάξεις θα πρέπει να εξοπλιστούν με το απαραίτητο τεχνολογικό υλικό για να μπορέσουν οι τυπικά αναπτυσσόμενοι αλλά και οι μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες να καλλιεργήσουν στο έπακρο τις δυνατότητές τους και να βελτιώσουν πολυπλεύρως την προσωπικότητά τους μέσα από τις αναρίθμητες ευκαιρίες μάθησης που τους προσφέρουν οι ΤΠΕ.

Λέξεις –Κλειδιά: Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες , Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ), Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής-Υπερκινητικότητα (ΔΕΠ-Υ), Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ), Νέες Τεχνολογίες, Υποστηρικτική Τεχνολογία (ΥΤ)

εκπαιδευτική διαδικασία. Επίσης, η δυνατότητα των ΤΠΕ να προσαρμόζονται στις εξατομικευμένες ανάγκες του κάθε μαθητή και να διαβαθμίζουν το εκπαιδευτικό υλικό με βάση τους ατομικούς ρυθμούς τους, αποφορτίζει τον εκπαιδευτικό από ένα επιπλέον καθημερινό άγχος. Τέλος, αξίζει να σημειώσουμε ότι εκπαιδευτικοί, μαθητές και γονείς διαπιστώθηκε ότι τηρούν θετική στάση απέναντι στη διδασκαλία των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες με τη χρήση των ΤΠΕ καθώς διαδραματίζουν πολυδιάστατο ρόλο στην εκπαιδευτική διαδικασία και βοηθούν τους εν λόγω μαθητές να κατακτήσουν τους στόχους τους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξενόγλωσσα

1. Adam, T., & Tatnall, A. (2017). The value of using ICT in the education of school students with learning difficulties. *Education and Information Technologies*, 22(6), 2711–2726. doi:10.1007/s10639-017-9605-2
2. American Psychiatric Association (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders (5th edn) (DSM-V)*. American Psychiatric Association: Washington, DC, London, England.
3. American Psychiatric Association (2018). *What Is Autism Spectrum Disorder?* Ανακτήθηκε 11 Μαρτίου 2024, από <https://www.psychiatry.org/patients-families/autism/what-is-autismspectrum-disorder>
4. American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders: DSM-5 (5th edition)*. Washington, DC, USA: American Psychiatric Publishing Inc.
5. American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders (5th ed.)* <https://doi.org/10.1176/appi.books.9780890425596> Προσπελάστηκε από <https://www.psychiatry.org/patients-families/adhd/what-is-adhd> στις 12/03/2024
6. Anagnostopoulou, P., Lorentzou, G., & Stathopoulou, A. (2023). The Role of Digital Technologies in Learning Disabilities Intervention. *TechHub Journal*, 5, 1–19. Retrieved from <https://techhubresearch.com/index.php/journal/article/view/88>
7. Asherson, P. (2012). ADHD across the lifespan. *Medicine*, 40(11), 623–627. <https://doi.org/10.1016/j.mpmed.2012.08.007>
8. AVCU, Y. E., & ER, K. O. (2020). Design Thinking Applications in Teaching Programming to Gifted Students. *Journal of Educational Technology and Online Learning*, 3(1), 1-30. <https://doi.org/10.31681/jetol.671621>
9. Berghs, M., Chataika, T., El-Lahib, Y., & Dube, K. (Eds.). (2019). *The Routledge handbook of disability activism*. Routledge.

10. Bouck, E. C., Flanagan, S., Miller, B., & Bassette, L. (2012). Technology in action. *Journal of Special Education Technology*, 27(4), 47-57
11. Cano, S., Flórez-Aristizábal, L., Collazos, C. A., Fardaoun, H., & Alghazzawi, D. M. (2018). Designing Interactive Experiences for Children with Cochlear Implant. *Sensors (Basel, Switzerland)*, 18(7), 2154.
<https://doi.org/10.3390/s18072154>
12. Chung, E. Y. (2019). Robotic Intervention Program for Enhancement of Social Engagement among Children with Autism Spectrum Disorder. *Journal of Developmental and Physical Disabilities*. doi:10.1007/s10882-018-9651-8
13. Ethington, A. T., Spriggs, A. D., Shepley, S. B., & Bausch, M. E. (2022). Behavior skills training for teaching and generalizing self-instruction skills for students with intellectual disability. *Journal of Intellectual Disabilities*, 26(2), 319-336.
14. Ghavifekr, S., Kunjappan, T., Ramasamy, L., & Anthony, A. (2016). Teaching and Learning with ICT Tools: Issues and Challenges from Teachers' Perceptions. *Malaysian Online Journal of Educational Technology*, 4, 38-57.
15. Gkora, V., & Karabatzaki, Z. (2023). Motivation in Learning Disabilities and the impact of ICTs. *TechHub Journal*, 3, 14–26. Retrieved from
<https://www.techhubresearch.com/index.php/journal/article/view/79>
16. Gooch, D., Vasalou, A., Benton, L., & Khaled, R. (2016). Using Gamification to Motivate Students with Dyslexia. Proceedings of the 2016 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems - CHI '16. doi:10.1145/2858036.2858231
17. Hasioti, T. M., Drigas, A., Loukeris, D., & Gavriilidou, Z. (2022). Asperger Syndrome and Assistive Technologies. *Technium Social Sciences Journal*, 35(1), 285–295. <https://doi.org/10.47577/tssj.v35i1.7270>
18. Illeris, K. (2004). (Three Dimensions of Learning. Malabar. FL: Krieger Publishing
19. Iskrenovic-Momcilovic, O., & Momcilovic, A. (2021). ICT in teaching for children with intellectual disabilities. *Journal of Intellectual Disabilities*, 174462952199537. doi:10.1177/1744629521995376
Ανακτήθηκε 30/1/2024 από <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/33827310/>
20. Karagianni, E., & Karabatzaki, Z. (2022). Studying School Bullying and Cyberbullying of Students with Intellectual Disabilities. *TechHub Journal*, 2(2), 52–67. Retrieved from
<https://techhubresearch.com/index.php/journal/article/view/75>
21. Kyriakaki, E., Karabatzaki, Z., & Salapata, Y. (2023). Mobile applications for autism. *Eximia*, 8, 51–66. Retrieved from
<https://eximijournal.com/index.php/eximia/article/view/241>
22. Lee Swanson, H., Cooney, J. B., & McNamara, J. K. (2004). Learning Disabilities and Memory. *Learning About Learning Disabilities*, 41–92. doi:10.1016/b978-012762533-1/50005-6
23. Leung, B., Yates, M., Duez, P., & Chau, T. (2010). Text entry via character stroke disambiguation for an adolescent with severe motor impairment and

- cortical visual impairment. *Assistive technology : the official journal of RESNA*, 22(4), 223–235. <https://doi.org/10.1080/10400435.2010.518580>
24. Mammarella, I. C., Ghisi, M., Bomba, M., Bottesi, G., Caviola, S., Broggi, F., & Nacinovich, R. (2016). Anxiety and Depression in Children With Nonverbal Learning Disabilities, Reading Disabilities, or Typical Development. *Journal of Learning Disabilities*, 49 (2), 130-139. doi: 10.1177/0022219414529336
  25. Mazzotti, V. L., Wood, C. L., Test, D. W., & Fowler, C. H. (2012). Effects of Computer-Assisted Instruction on Students' Knowledge of the Self-Determined Learning Model of Instruction and Disruptive Behavior. *The Journal of Special Education*, 45(4), 216-226. <https://doi.org/10.1177/0022466910362261>
  26. Moreira-Fontán, E., García-Señorán, M., Conde-Rodríguez, Á., & González, A. (2019). Teachers' ICT-related self-efficacy, job resources, and positive emotions: Their structural relations with autonomous motivation and work engagement. *Computers & Education*, 134, 63-77. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2019.02.007>
  27. Murchland, S., & Parkyn, H. (2010). Using assistive technology for schoolwork: the experience of children with physical disabilities. *Disability and rehabilitation. Assistive technology*, 5(6), 438–447. <https://doi.org/10.3109/17483107.2010.481773>
  28. National Association for Gifted Children (NAGC). (2019, 07 11). A Definition of Giftedness that Guides Best Practice. Washington, USA, p.1-2. Προσπελάστηκε στις 16/03/2024 από https://cdn.ymaws.com/nagc.org/resource/resmgr/knowledge-center/position-statements/a_definition_of_giftedness_t.pdf
  29. NICHCY(2012).Categories of Disability Under IDEA.Washington:NICHCY,the National Dissemination Center for Children with Disabilities.Προσπελάστηκε στις 15/03/2024 από:https://www.parentcenterhub.org/wpcontent/uploads/repo_items/gr3.pdf
  30. Palladino BE, Nocentini A, Menesini E. Evidence-based intervention against bullying and cyberbullying: Evaluation of the NoTrap! program in two independent trials. *Aggress Behav*. 2016 Mar-Apr;42(2):194-206. doi: 10.1002/ab.21636. PMID: 26879897.
  31. Pierangelo, R., & Giuliani, G., (2008). Teaching students with learning disabilities: step-by-step guide for educators. United States of America:Corwin Press
  32. Rabiner DL, Murray DW, Skinner AT, Malone PS. A randomized trial of two promising computer-based interventions for students with attention difficulties. *J Abnorm Child Psychol*. 2010 Jan;38(1):131-42. doi: 10.1007/s10802-009-9353-x. PMID: 19697119.
  33. Retief, M., & Letsosa, R. (2018). Models of disability: A brief overview. *HTS Teologiese Studies/Theological Studies*, 74(1), 1-8.

34. Riga, A., Karabatzaki, Z., & Geralaxis, I. (2023). ICTs to Remediate Writing Problems in Students with Special Learning Disabilities. *Eximia*, 7(1), 1–22. Retrieved from <https://eximiajournal.com/index.php/eximia/article/view/225>
35. Roldán-Álvarez, D., Gomez, J., Márquez-Fernández, A., Martín, E., Montoro, G. (2016). Mobile Devices as Assistive Technologies for ASD: Experiences in the Classroom. In: Marcus, A. (eds) Design, User Experience, and Usability: Novel User Experiences . DUXU 2016. Lecture Notes in Computer Science(), vol 9747. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-40355-7_18
36. Schalock, R. L., Luckasson, R. A., & Shogren, K. A. (2007). The Renaming of Mental Retardation: Understanding the Change to the Term Intellectual Disability. *Intellectual and Developmental Disabilities*, 45(2), 116–124. DOI :[10.1352/1934-9556\(2007\)45\[116:TROMRU\]2.0.CO;2](https://doi.org/10.1352/1934-9556(2007)45[116:TROMRU]2.0.CO;2)
37. (SEND Code,2015).Special Educational Needs and Disability Code of Practice 0 to 25 years. U.K: gov.uk.government.publications Προσπελάστηκε στις 14/03/2024 από : https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5a7dcb85ed915d2ac884d995/SEND_Code_of_Practice_January_2015.pdf
38. Shalev L, Tsal Y, Mevorach C. Computerized progressive attentional training (CPAT) program: effective direct intervention for children with ADHD. *Child Neuropsychol.* 2007 Jul;13(4):382-8. doi: 10.1080/09297040600770787. PMID: 17564853
39. Sideraki, A., & Drigas, A. (2023). Development of social skills for people with ASD through intervention with digital technologies and virtual reality (VR) tools.*Research, Society and Development*, 12(5), e11512541407. <https://doi.org/10.33448/rsd-v12i5.41407>
40. Sideraki, A., & Stathopoulou, A. (2023). Digital Technologies and Virtual reality (VR) as therapeutic intervention for stress reduction in ASD. *Eximia*, 6(1), 61–78. Retrieved from <https://eximiajournal.com/index.php/eximia/article/view/220>
41. Silva MP, Comerlatto Junior AA, Balen SA, Bevilacqua MC. Software use in the (re)habilitation of hearing impaired children. *J Soc Bras Fonoaudiol.* 2012;24(1):34-41. doi:10.1590/s2179-64912012000100007
42. Stathopoulou, A., Karabatzaki, Z., Tsiros, D., Katsantoni, S., & Drigas, A. (2019). Mobile Apps the Educational Solution for Autistic Students in Secondary Education. *International Journal of Interactive Mobile Technologies (IJIM)*, 13(02), pp. 89–101. <https://doi.org/10.3991/ijim.v13i02.9896>
43. Stathopoulou, A., Vlachaki, L., Driga, A. M., & Loukeri, P. I. (2022). Burnout Among Special Education Teachers. The role of Digital Technologies. *Eximia*, 5(1), 558–572. Retrieved from <https://eximiajournal.com/index.php/eximia/article/view/184>
44. Syriopoulou-Delli, C., Deres, I., & Drigas, A. (2021). Intervention program using a robot for children with Autism Spectrum Disorder . *Research, Society and Development*, 10(8), e35010817512. <https://doi.org/10.33448/rsd-v10i8.17512>

45. Zavitsanou, A., Salapata, Y., & Stathopoulou, A. (2022). Special nutrition for Students with Special Education Needs, and the ICT's role for their Health education. *TechHub Journal*, 2(2), 82–97. Retrieved from <https://techhubresearch.com/index.php/journal/article/view/77>
46. Zwaigenbaum, L., Bryson, S. E., Szatmari, P., Brian, J., Smith, I. M., Roberts, W., Vaillancourt, T., & Roncadin, C. (2012). Sex differences in children with autism spectrum disorder identified within a high-risk infant cohort. *Journal of autism and developmental disorders*, 42(12), 2585–2596. <https://doi.org/10.1007/s10803-012-1515-y>

Ελληνόγλωσση

47. Αγαλιώτης, Ι. (2009). Διδασκαλία παιδιών με δυσκολίες μάθησης και προσαρμογής. Οικοπροσαρμοστική Προσέγγιση. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
48. Αγαλιώτης, Ι. (2012). Εκπαιδευτική αξιολόγηση μαθητών με δυσκολίες μάθησης και προσαρμογής: Το Αξιολογικό Σύστημα Μαθησιακών Αναγκών. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη
49. Αλευριάδου, Α., & Γκιαούρη, Σ. (2009). Γενετικά σύνδρομα νοητικής καθυστέρησης: Αναπτυξιακή και εκπαιδευτική προσέγγιση. Θεσσαλονίκη: University StudioPress. Ανακτήθηκε 30/1/2024 από <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1096028.pdf>
50. Ζώνιου-Σιδέρη, Α. (2010). Οι ανάπηροι και η εκπαίδευσή τους. Μια ψυχολογικο-παιδαγωγική προσέγγιση της ένταξης. (14^η έκδοση). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
51. Κακούρος, Ε., & Μανιαδάκη, Κ. (2006). Ψυχοπαθολογία παιδιών και εφήβων, Αναπτυξιακή Προσέγγιση. Αθήνα: ΤΥΠΩΘΗΤΩ
52. Κοταρίδου, Κ. (2020). Διδασκαλία ιστορικών και γεωγραφικών δεδομένων μέσω κατασκευής ψηφιακού διαδικτυακού διαδραστικού χάρτη. Διπλωματική εργασία. Θεσσαλονίκη: Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
53. Κουρκούτας, Η. (2011). Προβλήματα Συμπεριφοράς στα Παιδιά. Παρεμβάσεις στο Πλαίσιο της Οικογένειας και του Σχολείου. Αθήνα: Εκδόσεις ΤΟΠΟΣ
54. Κουρκούτας, Η. (2017). Συναισθηματικές και συμπεριφορικές διαταραχές. Κλινικές και Ψυχοπαιδαγωγικές παρεμβάσεις στην οικογένεια και το σχολείο. Αθήνα: ΤΟΠΟΣ
55. Λαζαρή, Δ. (2017). Προβλήματα συμπεριφοράς στα παιδιά με ΔΕΠ/Υ. Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης, 1, 532-546. doi 10.12681/edusc.1770 Ανακτήθηκε στις 13/03/2024 από <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/edusc/article/view/1770>
56. Μανιαδάκη, Κ., & Κακούρος, Ε. (2016). Η διαχείριση της ΔΕΠ-Υ: Από τη θεωρία στην πράξη. Gutenberg.
57. Μπότσας, Γ., & Παντελιάδου, Σ. (2007). Ορισμός και περιεχόμενο των Μαθησιακών Δυσκολιών. Στο Σ. Παντελιάδου, & Γ. Μπότσας (Επιμ.), Μαθησιακές Δυσκολίες. Βασικές έννοιες και χαρακτηριστικά (σελ. 6-15). ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: ΓΡΑΦΗΜΑ

58. Νόμος:Ν. 3699/2008. Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 199/Α/2-10-2008). Άρθρο 6. Προσπελάστηκε στις 26/03/2024 από: <https://www.e-nomothesia.gr/kat-ekpaideuse/n-3699-2008.html>
59. Παντελιάδου, Σ. & Αργυρόπουλος, Β. (2011). Ειδική Αγωγή: Από την έρευνα στην εκπαιδευτική πράξη. Αθήνα: Πεδίο
60. Παντελιάδου, Σ. (2000). Μαθησιακές δυσκολίες και εκπαιδευτική πράξη: Τι και γιατί. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
61. Παπακωνσταντίνου, Δ. (2019). Εργασία, Εργασιακές Σχέσεις και Πολιτικές Απασχόλησης των Ατόμων με Αναπηρία. 1η Έκδ. Αθήνα : Gutenberg
62. Παπαναστασίου, Φ. (2019). Πρόγραμμα Υποστήριξης και παρέμβασης σε παιδιά με διαταραχή ελλειμματικής προσοχής η/και υπερκινητικότητας (ΔΕΠΥ). Αθήνα: Πεδίο
63. Πολυχρονοπούλου, Σ. (2003). Παιδιά και έφηβοι με ειδικές ανάγκες και δυνατότητες. Σύγχρονες τάσεις εκπαίδευσης και ειδικής υποστήριξης. Αθήνα: Ατραπός.
64. Πολυχρονοπούλου, Σ. (2012). Διάγνωση, αξιολόγηση και αντιμετώπιση της δυσλεξίας. Παιδαγωγικό τμήμα Δ.Ε. Πανεπιστημίου Αθηνών, Σημειώσεις για τα μάθημα. Αθήνα: έκδοση ίδιου.Ανακτήθηκε στις 3/2/2024 από: http://www.primedu.uoa.gr/fileadmin/primedu.uoa.gr/uploads/Pdfs/Proptyxi_aka/Polyxronopoulou/SIMEIOSEIS_GIA_TO_MATHIMA_Diagnosi_axiologisi_kai_antimetopisi_tis_dyslexias_.pdf
65. Πόρποδας, Κ. Δ. (2003). Διαγνωστική αξιολόγηση και αντιμετώπιση των μαθησιακών δυσκολιών στο δημοτικό σχολείο (Ανάγνωση, Ορθογραφία, Δυσλεξία, Μαθηματικά). Πάτρα: ΥΠΕΠΘ-ΕΠΕΑΕΚ
66. Ρίζος, Σ. (2011). Η περίπτωση των "χαρισματικών παιδιών" - Απόψεις των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σε θέματα αναγνώρισης και διαχείρισης της διαφορετικότητας των παιδιών αυτών (Διδακτορική διατριβή). Ανακτήθηκε στις 17/03/2024 από <https://www.didaktorika.gr/eadd/handle/10442/25868>
67. Σαρρής, Ε. (2017). Προγράμματα παρέμβασης για την ανάπτυξη του αυτοπροσδιορισμού των μαθητών με νοητική αναπηρία. Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης, 2016(2), 1168-1183
DOI [10.12681/edusc.1003](https://doi.org/10.12681/edusc.1003) Ανακτήθηκε 30/1/2024 από Research Gate
68. Σινανίδου, Μ. (2013). Διάχυτες Αναπτυξιακές Διαταραχές. Αυτισμός: Η συμβουλευτική υποστήριξη των γονέων. Ο ρόλος και οι λειτουργίες του Ενιαίου Σχολείου.Εκδόσεις Ίων.
69. Σολωμονίδου, Χ. (2007). Νέες Τεχνολογίες. Στο: Π. Ξωχέλλης, (Επιμ.). Λεξικό της Παιδαγωγικής. Θεσσαλονίκη: Αδελφοί Κυριακίδη Α.Ε
70. Σούλης, Σ. (2008). Ένα σχολείο για όλους. Από την έρευνα στην πράξη. Παιδαγωγική της ένταξης. Τόμος Β'. Αθήνα: Gutenberg.
71. Σούλης, Σ. (2008)α . Ένα σχολείο για όλους. Από την έρευνα στην πράξη. Παιδαγωγική της ένταξης. Τόμος Α'. Αθήνα: Gutenberg

72. Στασινός, Δ.(2016).Η Ειδική Εκπαίδευση 2020(plus).Για μία Συμπεριληπτική ή Ολική Εκπαίδευση στο Νέο –Ψηφιακό Σχολείο με Ψηφιακούς Πρωταθλητές.Αθήνα:Εκδόσεις Παπαζήση.
73. Συριοπούλου, Χ. (2016). Εκπαίδευση και ειδική αγωγή ατόμων με Διαταραχή Φάσματος Αυτισμού. Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας
74. Τζιβινίκου, Σ. (2015). Μαθησιακές Δυσκολίες. Διδακτικές παρεμβάσεις. Ανάκτηση από: <http://hdl.handle.net/11419/5332>
75. Χρηστάκης,Κ.(2001).Προβλήματα συμπεριφοράς στη σχολική ηλικία :εκτίμηση ,πρόληψη ,καταγραφή και αντιμετώπιση.Αθήνα:Περιβολάκι-Ατραπός
76. Χρυσοφίδης , Κ. (2008). Διαθεματική προσέγγιση της γνώσης. Αθήνα: ΔΙΠΤΥΧΟ

Ιστοσελίδες

77. <https://doi.org/10.1177/1744629521995349>
78. <https://dyslexiacenters.gr/>
79. <https://www.eoty.gr/i-syneisfora-tis-ypostiriktikis-technologias-se-atoma-me-provlima-orasis-diplomatiki-ergasia-tou-vasileiou-leliopoulou-panepistimio-makedonias-pms-eidiki-agogi-ekpaidefsi-kai-apokatastasi-10/>